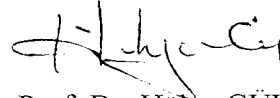

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Faruk ÇELİK tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı ve 99 uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 26.12.2012

Prof. Dr. Hülya GÜVEN
CHP İzmir Milletvekili

5/5/1983 tarihli ve 2918 sayılı “Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu”nun grev ve lokavt yasaklarının düzenleyen 29 uncu maddesinde yer alan yasakların havacılık sektörü çalışanlarını kapsayacak şekilde genişletilmesi ile ilgili olarak AKP milletvekili Metin Külünk ve arkadaşlarınca verilen ve sonrasında kabul edilen 10/5/2012 tarihli ve 184 sayılı kanun teklifine ilişkin tarafımda verilen 7/7730 esas nolu soru önergeme Bakanlığınızca verilen 31/8/2012 tarihli ve B.13.SGB.0-12.00-00-7/610-447 sayılı cevabi yazıda:

“

TBMM gündeminde bulunan Toplu İş İlişkileri Kanununun 62'nci maddesinde grev ve lokavtın yasak olduğu işler ve yerler ILO'nun talepleri de dikkate alınarak hayati nitelik gösteren temel kamu hizmetleri ile sınırlandırılmıştır. Avrupa Birliği (AB) ve gelişmiş ülkelerin mevzuatı incelendiğinde ülke ve toplum için yaşamsal öneme haiz alanlarda grev yasaklarının devam etmesi genel kabul görmüş bir uygulama olması nedeniyle grev ve lokavt yasaklarının tümüyle kaldırılması Bakanlığımız gündeminde bulunmamaktadır.

Grev hakkı, Anayasanın 54'üncü maddesi ile güvence altına alınmıştır. Madde ile kullanılması, yasak ve ertelemelerle ilgili hususların kanunla düzenleneceği, erteleme durumu ve erteleme sonrasında Yüksek Hakem Kuruluna başvurma, greve katılmayanların durumu düzenlenmiştir. Grev ayrıca 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun ikinci kısmında da düzenlenmiştir. Grevin düzenlenmesi, grev hakkının korunması Bakanlığımızın önemli görevlerinden birisidir. Uluslararası uygulamalara bakıldığında birçok ülke hayati nitelik arz eden alanlarda grev yasakları getirmekte, grevin serbest olduğu alanlarda ise toplum huzuru gözetilerek grev ertelenebilmekte hatta yasaklanabilmektedir.

”

denilmektedir.

Ancak, Avrupa Birliği Komisyonu tarafından yayınlanan 10/10/2012 tarihli ve SEC(2012) 336 sayılı doküman ekindeki “Türkiye 2012 Yılı İlerleme Raporu”nun “Siyasi Kriterler ve Güçlendirilmiş Siyasi Diyalog” bölümünün “İnsan hakları ve Azınlık Haklarının Korunması” başlığı altındaki “Ekonomik ve Sosyal Haklar” alt başlığında “**İşçi hakları ve sendikal haklar konusunda**, sendikalar ve kamu görevlilerinin toplu sözleşme yapmasına ilişkin mevzuatın değiştirilerek **özellikle kamu çalışanları için grev hakkı, toplu sözleşme ve uyuşmazlıkların çözümünün yanı sıra, geniş kamu çalışanı kategorilerinin sendika oluşturma ve sendikalara katılmasına ilişkin kısıtlamalar bakımından AB müktesebatıyla ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeleriyle tam uyumlu olmadığı** ve ülkemizin iş mevzuatının AB ve ILO standartlarından daha da uzaklaştığı belirtilmiştir.

Raporda sonuç olarak, işçi hakları ve sendikal haklar alanında sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. Kamu görevlilerinin sendikal haklarına ilişkin mevzuat değiştirilmiştir, ancak halen AB ve ILO standartlarıyla uyumlu değildir. Sendikalar tarafından yapılan toplu evlemler birçok kısıtlamaya maruz kalmaktadır.” denilmekte olup, raporun “Üyelik Yükümlülüklerini Üstlenebilme Yeteneği” bölümünün “Fasıl 19: Sosyal Politika ve İstihdam” başlığında da:

“Sosyal diyalog alanında sınırlı ilerleme kaydedilmiştir.

Türkiye, grev hakkını aşırı derecede kısıtlamaktadır.

Hükümet, Mayıs 2012’de sivil havacılık sektöründe çalışanları da grev hakkından mahrum bırakan kanunu kabul etmiştir. Söz konusu temel haklarını kaybetmelerini protesto eden 300’den fazla havacılık çalışanı, bu protestonun ardından işten çıkarılmıştır. Çalışanların söz konusu haktan mahrum edildiği sektörlerin sayısının artması, Türkiye’yi AB ve ILO standartları doğrultusunda sendikal haklara tam anlamıyla riayet etmekten bir adım daha uzaklaştırmıştır.” denilmektedir.

19. fasıl, AB Konseyinde onaylanıp açılış kriteri belirlenmiş fasıllardan olup kriterleri;

1. Sendikal hakların AB standartları ve ilgili ILO Konvansiyonları ile uyumlu olmasının (özellikle örgütlenme, grev ve toplu sözleşme hakkı açısından) sağlanmasıdır.

2. Tüm işgücünün yararı için, bu faslın kapsamındaki alanlarda yer alan AB müktesebatının aşamalı olarak iç hukuka aktarılması, uygulanması ve yürütülmesini içeren bir eylem planının Avrupa Komisyonuna sunulmasıdır.

Bu bağlamda;

1. Aday ülke, mevzuatında bir müzakere faslının açılış kriterinin **tam tersi** düzenlemeler yapması halinde AB tarafının Aday ülkeye uyguladığı yaptırım ne olmaktadır?

2. Raporda belirtildiği üzere, çalışanları grev hakkından mahrum bırakan düzenlemenin kabul edilmesiyle, ülkemizdeki sendikal hakların AB standartları ve ilgili ILO Konvansiyonları ile tam uyumundan **bir adım daha uzaklaştırılmış olmasının** 19. Fasılın birinci kriterinde belirtilenlerin **tam tersi** bir gelişme olması Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir? Bu koşullar altında 19. Fasılın 2013 yılında müzakereye açılma olasılığı bulunmakta mıdır?

3. 19. Fasıl kapsamında hükümetinizin attığı fasıl kriteri karşıtı adımların önlenmesi ve AB mevzuatı ile uyumlu düzenleme yapılması hususunda Bakanlığınızın Avrupa Birliği Bakanlığı ile birlikte yürüttüğü çalışmalar var mıdır? Varsa bu çalışmalar nelerdir?

4. Türk Havayollarında (THY) kaç kadın ve kaç erkek işçinin işine son verilmiştir?

5. THY’nda grev yaptığı için işine son verilen işçilerden geri alınan var mıdır? Varsa kaç kişi işe geri alınmıştır? Geri alınan kadın işçi sayısı kaçtır? Geri alınan işçilerin sözleşme koşullarında eskisine göre bir hak kaybı söz konusu olmuş mudur?